

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.korpo.pol.pl/cbos> E-mail: cbos@pol.pl

BS/63/63/98

WITAJ WIOSNO - SAMOPOCZUCIE POLAKÓW W OKRESIE PRZESILENIA WIOSENNEGO

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MAJ '98

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

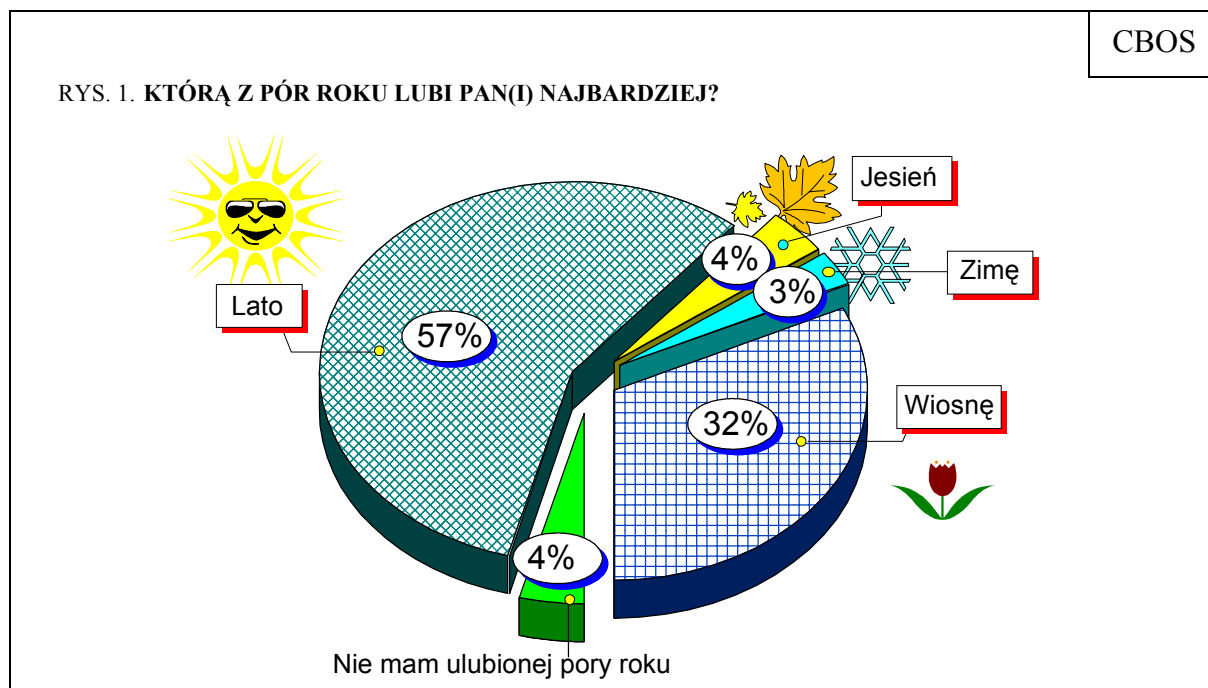
Już od kilku lat zarówno specjaliści od meteorologii, jak i meteorolodzy-amatorzy (wiadomo, że na pogodzie znają się wszyscy), nie mówiąc o meteoropatach odczuwających kaprysy aury we własnych kościach, zauważają w naszej sferze klimatycznej stopniowe zanikanie tzw. przejściowych pór roku. Na przykład wiosną zamiast powolnego budzenia się przyrody do życia obserwujemy raptowny jej „wybuch” i po dość chłodnym przedwiośniu - gwałtowny wzrost temperatury. Tego rodzaju nagłe zmiany z reguły nie są najlepiej odbierane przez większość ludzi. Często związane są one z nasileniem się różnych dolegliwości, ujawniają ukryte przypadłości, wywołują poczucie zmęczenia, rozdrażnienia lub obniżonego nastroju.

Tegoroczna wiosna również przyszła do nas dość późno. W drugiej połowie kwietnia, już w okresie poprawy pogody, zapytaliśmy ankietowanych¹ o ich samopoczucie na wiosnę. Interesowało nas również, którą z pór roku lubią oni najbardziej.

O WYŻSZOŚCI LATA NAD JESIENIĄ I ZIMĄ

Z odpowiedzi ankietowanych wynika, że pory roku nie są im obojętne, niemal wszyscy wyróżniają którąś z nich. Społeczne preferencje są w tym względzie bardzo jednoznaczne - w konkurencji z innymi porami roku bezwzględnie wygrywa lato. Urokom wiosny bardziej ulega co trzeci respondent, a tylko nielicznych urzeka jesień lub zima.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (95) przeprowadzono w dniach 16-21 kwietnia '98 na 1138-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności Polski.

Na podstawie uzyskanych deklaracji można sądzić, że Polacy są narodem „ciepłolubnym” - swoje sympatie do pór roku skupiają na lecie i wiosnie. W rzeczywistości jednak upodobania te w równie dużym stopniu jak rytm natury wyznacza prawdopodobnie rytm naszej cywilizacji. Lato wygrywa konkurencję z innymi porami roku z pewnością nie tylko dlatego, że urzeka swoją urodą, przynosi słoneczne i ciepłe dni, ale także dlatego, iż kojarzy się z okresem letniej kanikuły, urlopu, wytchnienia od całorocznej pracy.

Lato jest najbardziej lubiane przez ludzi młodych². Wraz z wiekiem upodobanie do tej pory roku nieco słabnie, niemniej jednak również wśród osób najstarszych ma ono najwięcej zwolenników. Częściej niż inni w lecie gustują ponadto mieszkańcy miast oraz badani z wykształceniem zasadniczym zawodowym i średnim. Spośród grup społeczno-zawodowych letnie miesiące preferują przede wszystkim pracownicy umysłowi niższego szczebla oraz robotnicy wykwalifikowani, uczniowie i studenci oraz bezrobotni (ci ostatni być może dlatego, iż ze względu na prace sezonowe latem zwiększa się możliwość choćby dorywczego zatrudnienia).

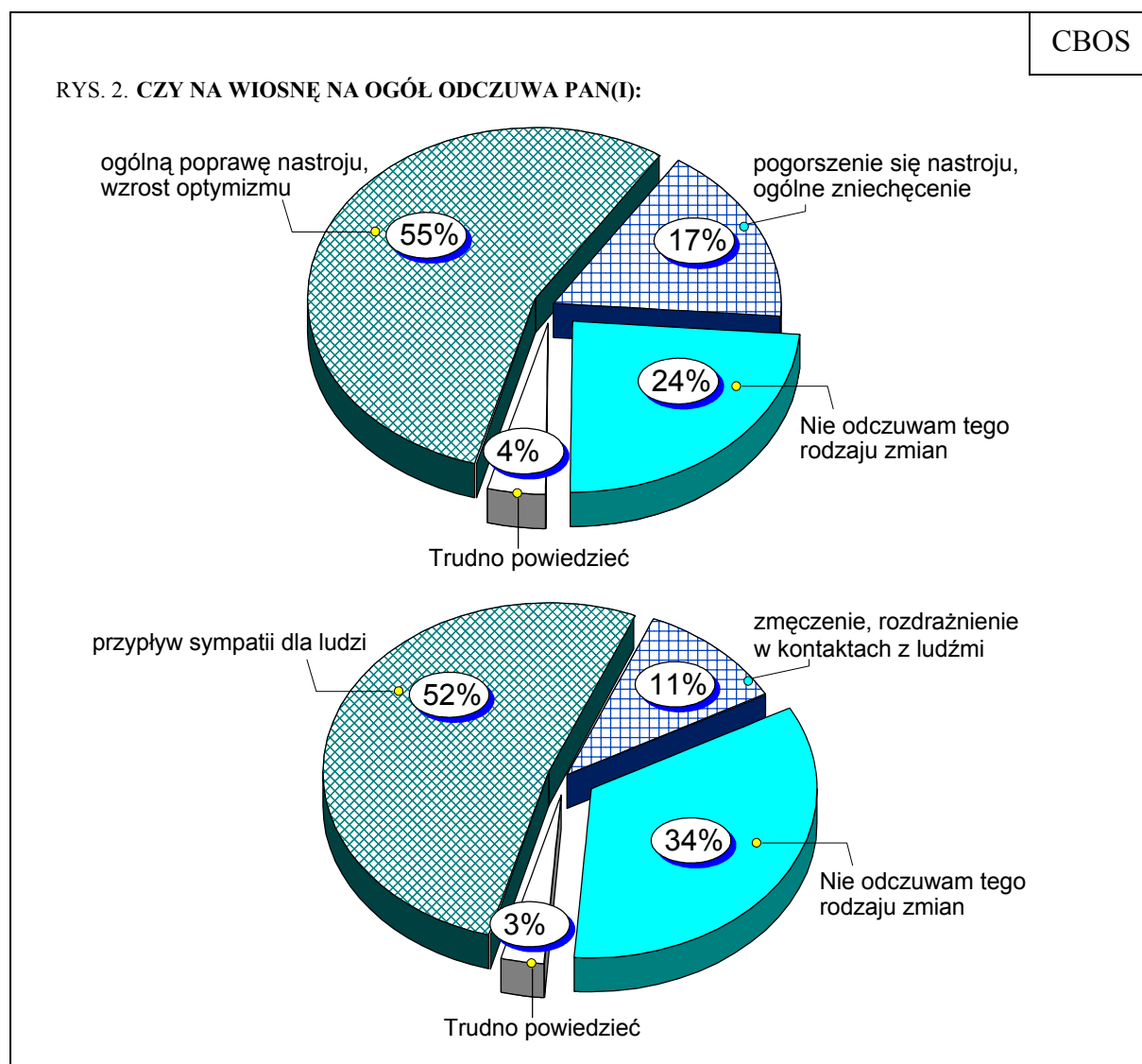
Wiosnę częściej niż inni lubią natomiast ludzie starsi. Upodobaniu do tej pory roku sprzyja również wyższe wykształcenie, a także - jak można sądzić - praca na świeżym

² Zob. tabele aneksowe.

powietrzu, relatywnie częściej bowiem wymieniali ją w tym kontekście pracownicy fizyczno-umysłowi, robotnicy niewykwalifikowani, a zwłaszcza rolnicy, którym odpowiada ona nawet bardziej niż lato.

SAMOPOCZUCIE NA WIOSNĘ

Wiosna na ogół nastraja nas optymistycznie. Ponad połowa badanych twierdzi, że wraz z jej nadejściem odczuwa poprawę nastroju. Podobnie często wywołuje ona także swego rodzaju prospołeczne ożywienie - sprawia, że jesteśmy bardziej przychylnie usposobieni do ludzi, mamy dla nich więcej sympatii.

Wiosna dobrze nastraja przede wszystkim osoby młode. Zdecydowana większość z nich odczuwa wówczas wzrost optymizmu i z większą sympatią traktuje bliźnich (zapewne szczególnie bliźnich płci przeciwnej). Jednak dobroczynny wpływ wiosny na stan samopoczucia słabnie wraz z wiekiem badanych. Im są starsi, tym rzadziej uważają, że jej nadejście korzystnie wpływa na ich stan ducha, częściej zaś niż osoby młode mówią o pogorszeniu samopoczucia i obniżeniu nastroju, a co za tym idzie - mają także mniej życzliwy stosunek do świata i ludzi.

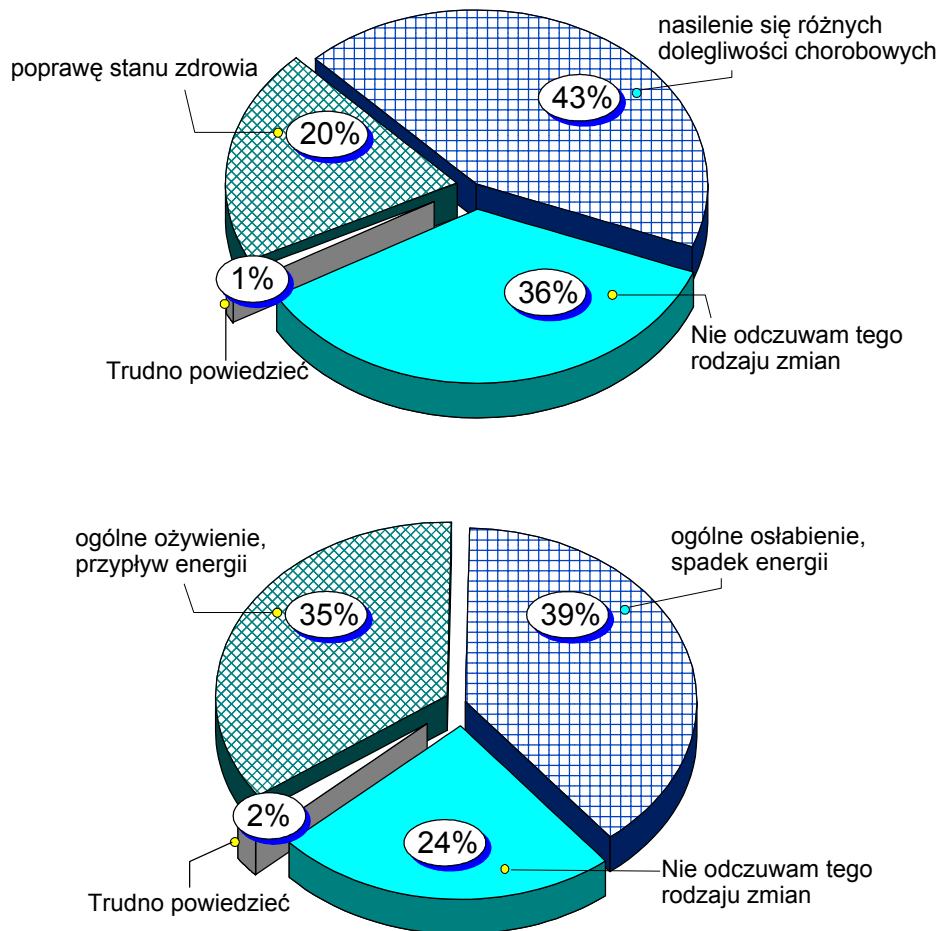
Poprawę nastroju i silnie z tym związany przyływ sympatii do bliźnich w znacznej mierze warunkuje także status społeczno-zawodowy i materialny ankietowanych, co potwierdzałoby znaną tezę Janusza Czapińskiego o „uziemienu polskiej duszy”. Korzystny wpływ wiosny na stan ducha i stosunek do ludzi znacznie częściej dostrzegają u siebie osoby lepiej wykształcone i respondenci oceniający własne warunki materialne jako dobre niż badani z wykształceniem podstawowym, niezadowoleni ze swojej sytuacji materialnej.

Pośród grup społeczno-zawodowych przyływ optymizmu na wiosnę odczuwa zdecydowana większość przedstawicieli kadry kierowniczej i inteligencji oraz pracowników umysłowych niższego szczebla. Z kolei do tych, których wiosna nastraja depresyjnie, najczęściej zaliczają się renciści i emeryci, gospodynie domowe, a także rolnicy i prywatni przedsiębiorcy.

Optymizm i przyływ sympatii dla ludzi, odczuwane na wiosnę przez znaczną część Polaków, to jednak, jak się okazuje, największe dobrodziejstwa tej pory roku, jeśli chodzi o wpływ na samopoczucie. Dla wielu rodaków jej nadejście wiąże się raczej z odczuciami negatywnymi - nasileniem różnego rodzaju dolegliwości i pogorszeniem kondycji fizycznej.

Ponad dwie piąte ankietowanych na wiosnę gorzej się czuje, silniej doznaje różnego rodzaju dolegliwości chorobowych, tylko co piąty zaś wraz z jej nadejściem odczuwa poprawę stanu zdrowia. Nieco częściej też respondenci mówią o ogólnym osłabieniu sił na wiosnę niż przyplynie życiowej energii.

RYS. 3. CZY NA WIOSNĘ NA OGÓL ODCZUWA PAN(I):

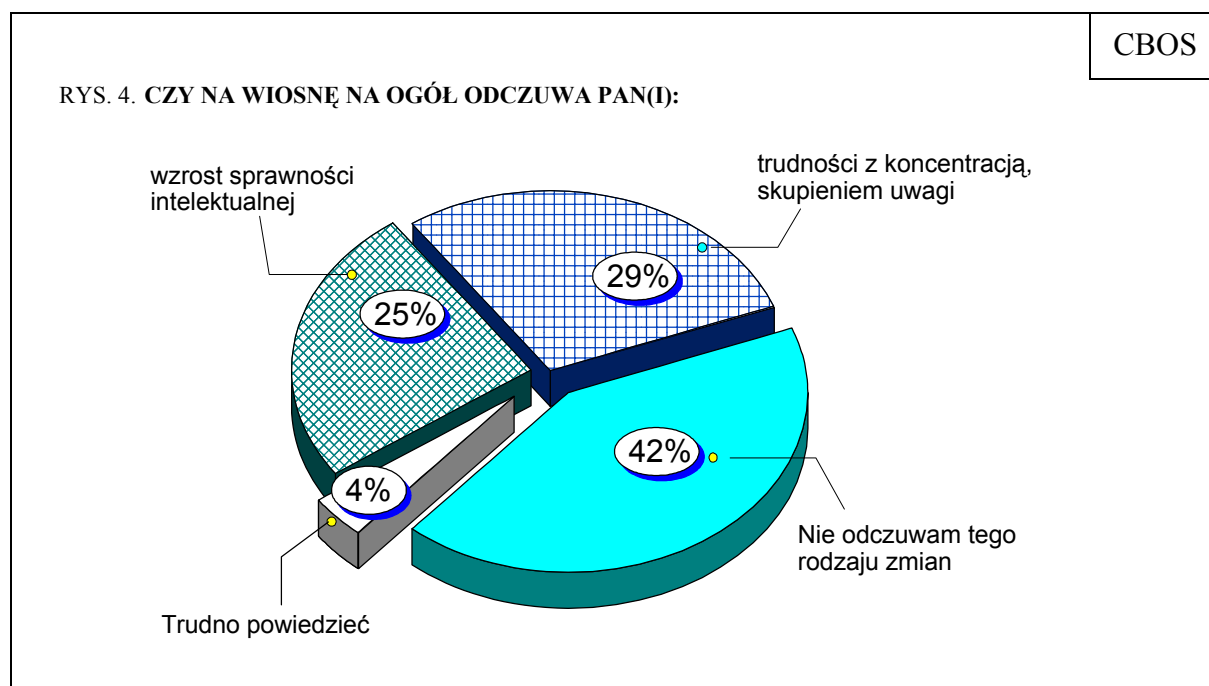

Tego rodzaju niekorzystny wpływ wiosny częściej odczuwają kobiety niż mężczyźni. Jednak samopoczucie zależy głównie od stanu zdrowia i - co się z tym bezpośrednio wiąże - wieku. Wiosna bardzo niekorzystnie wpływa na samopoczucie osób starszych. Zdecydowana większość badanych w wieku powyżej 55 lat, często cierpiących na różne choroby, wraz ze zmianą aury odczuwa nasilenie się różnych dolegliwości, a także tzw. osłabienie wiosenne. Zjawiska takie nie są jednak wcale rzadkie, jak się okazuje, także wśród osób w średnim wieku (od 35 do 44 lat). Również dla tej grupy ankietowanych nadejście wiosny oznacza raczej nasilenie się różnych przypadłości oraz spadek energii niż jej przyływ i poprawę samopoczucia. Tylko dla ludzi młodych, którzy nie przekroczyli 35 roku życia, wiosna jest

porą roku mającą jednoznacznie pozytywny wpływ. Najczęściej, co zrozumiałe, ze względu na dobry stan zdrowia po prostu nie odczuwają oni żadnych dolegliwości ani pogorszenia samopoczucia. Na co drugiego natomiast wiosna działa jak zastrzyk energii i sił witalnych.

Spośród różnych grup społeczno-zawodowych, poza emerytami i rencistami, najgorzej na wiosnę czują się rolnicy. Co drugi z nich uskarża się na nasilenie się różnych dolegliwości chorobowych i brak energii. Natomiast większość uczniów i studentów odczuwa ożywczy wpływ wiosny. Ogólne ożywienie częściej niż inni zauważają u siebie ankietowani z wyższym wykształceniem oraz osoby zadowolone z własnej sytuacji materialnej, natomiast w grupach zawodowych - prywatni przedsiębiorcy oraz pracownicy fizyczno-umysłowi.

Wiosenna aura ma stosunkowo najmniejszy wpływ na naszą zdolność koncentracji i sprawność intelektualną. Największa część badanych - ponad dwie piąte - w ogóle nie odczuwa żadnych zmian w tym względzie. Pozostali w podobnym stopniu dostrzegają jej pozytywny, jak i negatywny wpływ na swoje zdolności intelektualne.

Trudności z koncentracją w decydującej mierze są pochodną kiepskiego samopoczucia na wiosnę, w niewielkim stopniu można je natomiast traktować jako skutek wiosennego odurzenia, entuzjazmu czy miłości do świata i ludzi. Niemal dwie trzecie osób, które wiosną odczuwają spadek energii, uskarża się jednocześnie na trudności z koncentracją uwagi.

Z kolei zauważający u siebie nagły przyływ sił w większości odczuwają także poprawę sprawności intelektualnej.

Tabela 1

w procentach

Czy na wiosnę na ogół odczuwa Pan(i):	Czy na wiosnę na ogół odczuwa Pan(i):		Nie odczuwam tego rodzaju zmian	Trudno powiedzieć
	trudności z koncentracją, skupieniem uwagi	wzrost sprawności intelektualnej		
- ogólne osłabienie, spadek energii	62	7	26	5
- ogólne ożywienie, przyływ energii	8	59	29	3
Nie odczuwam tego rodzaju zmian	4	6	87	3

Tabela 2

w procentach

Czy na wiosnę na ogół odczuwa Pan(i):	Czy na wiosnę na ogół odczuwa Pan(i):		Nie odczuwam tego rodzaju zmian	Trudno powiedzieć
	trudności z koncentracją, skupieniem uwagi	wzrost sprawności intelektualnej		
- zmęczenie, rozdrażnienie w kontaktach z ludźmi	72	7	15	6
- przyływ sympatii dla ludzi	27	41	28	4
Nie odczuwam tego rodzaju zmian	16	7	75	2

Z deklaracji badanych nie wynika również, by wiosna działała wyjątkowo odurzająco na osoby, które wraz z jej nadejściem ogarnia optymizm i przyływ sympatii do świata i ludzi. Także one dostrzegają u siebie raczej wzrost niż spadek zdolności intelektualnych i umiejętności koncentracji. Tylko co czwarty respondent odczuwający wiosną pozytywne nastawienie do ludzi jednocześnie ma problemy ze skupieniem uwagi.

Wiosna ma bardzo istotny wpływ na naszą kondycję fizyczną i stan ducha. Z przeprowadzonych analiz wynika, że tylko co ósmy badany (13%) nie odczuwa żadnych jej skutków. Jej wpływ na nasze samopoczucie nie jest jednak jednoznacznie pozytywny. Największym dobrodziejstwem wiosny jest to, iż poprawia nastrój oraz nastawia optymistycznie do świata i ludzi, mankamentem zaś - że nasza kondycja i samopoczucie fizyczne często pozostawiają wówczas zbyt wiele do życzenia, byśmy mogli w pełni cieszyć się z tej pory roku.

Opracowała

Agnieszka CYBULSKA

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Którą z pór roku lubi Pan(i) najbardziej?

(%)

	Jesień	Zimą	Wiosną	Lato	Nie mam ulubionej pory roku	Liczba osób
Ogółem	4	3	32	57	4	1138
Płeć						
Mężczyźni	3	2	33	58	4	539
Kobiety	4	4	32	56	4	599
Wiek						
do 24 lat	2	1	23	71	2	158
25-34	1	3	32	63	1	202
35-44	4	5	34	52	4	236
45-54	3	3	35	55	4	211
55-64	8	3	39	47	2	144
65 lat i więcej	5	2	31	51	10	187
Miejsce zamieszkania						
Wieś	3	3	38	51	5	421
Miasto do 20 tys.	1	1	28	66	3	129
od 21 do 100 tys.	4	4	29	60	3	229
101-500 tys.	7	3	31	55	3	210
501 tys.i więcej mieszk.	3	2	27	62	6	149
Region						
Północny	2	3	26	64	4	118
Zachodni	2	6	30	58	3	120
Środkowozachodni	1	2	36	57	4	170
Środkowy	4	4	32	60	1	219
Wschodni	4	3	38	45	6	126
Południowo-wschodni	3	2	37	52	6	184
Południowo-zachodni	7	3	27	59	3	201
Wykształcenie						
Podstawowe	4	4	31	55	6	349
Zasadnicze zawodowe	2	3	31	60	2	322
Średnie	4	2	32	59	3	361
Wyższe	6	2	43	41	8	106
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	4	2	38	47	10	86
Prac.umysł.niż.szczebła	2	4	27	65	2	113
Pracownicy fiz.-umysł.	0	0	41	54	5	57
Robotnicy wykwalifikowani	0	2	29	67	2	132
Robotnicy niewykwalifik.	3	0	42	55	0	61
Rolnicy	5	8	43	37	6	67
Prywatni przedsiębiorcy	5	1	31	61	2	45
Bierni zawodowo						
Renciści	5	2	34	52	6	163
Emeryci	8	4	30	53	5	198
Uczniowie i studenci	5	0	24	72	0	74
Bezrobotni	0	1	34	62	2	87
Gospodynie domowe i inni	2	12	28	52	7	54
Pracujący poza rolnictwem						
Sfera budżetowa	3	4	35	52	6	140
Sektor państwowy	1	2	25	69	2	95
Sektor prywatny	3	2	35	58	2	289
Spółdzielczość	6	0	37	51	6	21
Dochody na jedną osobę						
Poniżej 200 zł	4	4	32	57	4	181
201 - 325	2	3	32	59	3	197
326 - 449	2	3	30	62	3	158
450 - 599	4	1	28	62	4	155
Powyżej 599 zł	4	4	36	50	5	255
Ocena własnych war. mater.						
Złe	3	4	32	56	4	318
Średnie	3	2	34	56	5	515
Dobre	5	3	31	58	2	304
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	8	0	36	46	7	50
Raz w tygodniu	3	5	31	57	4	618
Kilka razy w miesiącu	2	1	40	54	3	158
Kilka razy w roku	3	2	30	61	3	219
W ogóle nie uczestniczy	6	0	32	56	5	92
Poglądy polityczne						
Lewica	6	3	32	56	3	226
Centrum	4	2	33	56	3	325
Prawica	4	3	35	54	4	346
Trudno powiedzieć	1	4	29	58	6	240

Tabela 2. Czy na wiosnę na ogół odczuwa Pan(i): 1 - ogólną poprawę nastroju, wzrost optymizmu; 2 - pogorszenie się nastroju, ogólne zniechęcenie; 3 - Nie odczuwam tego rodzaju zmian

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	55	17	24	4	1138
Płeć					
Mężczyźni	55	13	29	4	539
Kobiety	55	21	20	4	599
Wiek					
do 24 lat	61	10	28	1	158
25-34	68	8	22	2	202
35-44	55	16	27	3	236
45-54	49	20	29	2	211
55-64	53	23	17	6	144
65 lat i więcej	44	29	19	8	187
Miejsce zamieszkania					
Wieś	50	20	26	4	421
Miasto do 20 tys.	60	11	25	4	129
od 21 do 100 tys.	54	17	25	3	229
101-500 tys.	55	17	24	4	210
501 tys.i więcej mieszk.	66	16	17	2	149
Region					
Północny	59	20	19	2	118
Zachodni	52	18	28	1	120
Środkowozachodni	46	13	37	4	170
Środkowy	62	15	17	6	219
Wschodni	61	17	19	3	126
Południowo-wschodni	52	19	23	2	184
Południowo-zachodni	53	19	25	2	201
Wykształcenie					
Podstawowe	43	28	23	6	349
Zasadnicze zawodowe	54	17	27	2	322
Średnie	63	11	23	3	361
Wyższe	68	5	24	3	106
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	68	9	19	4	86
Prac.umysł.niż.szczębla	66	12	20	2	113
Pracownicy fiz.- umysł.	60	14	23	3	57
Robotnicy wykwalifikowani	54	14	31	1	132
Robotnicy niewykwalifik.	60	11	30	0	61
Rolnicy	51	20	23	3	67
Prywatni przedsiębiorcy	47	21	30	3	45
Bierni zawodowo					
Renciści	46	27	22	5	163
Emeryci	47	24	21	8	198
Uczniowie i studenci	69	5	24	1	74
Bezrobotni	51	16	29	4	87
Gospodynie domowe i inni	57	22	21	0	54
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	64	13	22	1	140
Sektor państwowy	68	8	23	2	95
Sektor prywatny	57	14	27	2	289
Spółdzielczość	41	16	34	9	21
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 200 zł	49	21	27	3	181
201 - 325	56	17	22	5	197
326 - 449	51	19	26	4	158
450 - 599	46	25	26	3	155
Powyżej 599 zł	64	13	20	3	255
Ocena własnych war. mater.					
Złe	48	25	23	4	318
Średnie	52	16	27	5	515
Dobre	66	11	21	1	304
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	42	32	23	4	50
Raz w tygodniu	55	19	23	3	618
Kilka razy w miesiącu	57	16	24	4	158
Kilka razy w roku	59	16	22	3	219
W ogóle nie uczestniczy	49	7	37	7	92
Poglądy polityczne					
Lewica	59	14	26	1	226
Centrum	56	17	22	4	325
Prawica	57	19	21	3	346
Trudno powiedzieć	46	18	30	6	240

Tabela 3. Czy na wiosnę na ogół odczuwa Pan(i): 1 - przyływ sympatii dla ludzi; 2 - zmęczenie, rozdrażnienie w kontaktach z ludźmi; 3 - Nie odczuwam tego rodzaju zmian

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	52	11	34	3	1138
Płeć					
Mężczyźni	48	9	40	3	539
Kobiety	55	13	28	3	599
Wiek					
do 24 lat	60	5	33	2	158
25-34	59	8	33	1	202
35-44	52	10	33	4	236
45-54	46	10	41	3	211
55-64	51	13	34	2	144
65 lat i więcej	44	21	28	6	187
Miejsce zamieszkania					
Wieś	45	15	36	4	421
Miasto do 20 tys.	55	7	33	5	129
od 21 do 100 tys.	56	9	32	3	229
101-500 tys.	53	11	34	3	210
501 tys.i więcej mieszk.	60	9	31	0	149
Region					
Północny	56	15	26	4	118
Zachodni	54	7	38	1	120
Środkowozachodni	40	8	48	4	170
Środkowy	54	11	32	3	219
Wschodni	61	11	26	3	126
Południowo-wschodni	50	13	34	5	184
Południowo-zachodni	52	14	29	5	201
Wykształcenie					
Podstawowe	43	16	36	5	349
Zasadnicze zawodowe	50	11	37	2	322
Średnie	62	7	29	2	361
Wyższe	52	8	36	3	106
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	48	10	36	6	86
Prac.umysł.niż.szczebla	66	6	26	2	113
Pracownicy fiz.- umysł.	51	11	34	3	57
Robotnicy wykwalifikowani	47	9	42	2	132
Robotnicy niewykwalifik.	55	7	35	3	61
Rolnicy	44	14	41	0	67
Prywatni przedsiębiorcy	53	9	34	4	45
Bierni zawodowo					
Renciści	42	16	37	5	163
Emeryci	50	18	28	4	198
Uczniowie i studenci	66	6	27	1	74
Bezrobotni	56	6	33	6	87
Gospodynie domowe i inni	55	10	34	0	54
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	58	8	31	3	140
Sektor państwowy	61	6	30	3	95
Sektor prywatny	52	9	37	2	289
Spółdzielczość	44	6	44	7	21
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 200 zł	47	14	37	2	181
201 - 325	53	12	33	2	197
326 - 449	47	10	36	7	158
450 - 599	50	13	35	3	155
Powyżej 599 zł	59	11	29	1	255
Ocena własnych war. mater.					
Złe	46	18	32	3	318
Średnie	48	10	38	4	515
Dobre	63	7	28	2	304
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	45	13	36	6	50
Raz w tygodniu	56	10	31	3	618
Kilka razy w miesiącu	50	12	34	4	158
Kilka razy w roku	46	14	37	2	219
W ogóle nie uczestniczy	45	9	44	3	92
Poglądy polityczne					
Lewica	56	9	32	3	226
Centrum	53	10	34	3	325
Prawica	56	11	31	2	346
Trudno powiedzieć	40	15	39	5	240

Tabela 4. Czy na wiosnę na ogół odczuwa Pan(i): 1 - nasilenie się różnych dolegliwości chorobowych - łamanie w kościach, stawach, bóle żołądka itp.; 2 - poprawę stanu zdrowia; 3 - Nie odczuwam tego rodzaju zmian

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	43	20	36	1	1138
Płeć					
Mężczyźni	36	21	41	1	539
Kobiety	49	18	31	1	599
Wiek					
do 24 lat	12	35	53	1	158
25-34	21	29	49	2	202
35-44	42	18	39	1	236
45-54	53	14	31	2	211
55-64	60	11	27	2	144
65 lat i więcej	70	13	16	0	187
Miejsce zamieszkania					
Wieś	44	16	39	1	421
Miasto do 20 tys.	41	17	40	2	129
od 21 do 100 tys.	41	20	38	1	229
101-500 tys.	48	23	27	2	210
501 tys.i więcej mieszk.	36	28	34	2	149
Region					
Północny	41	23	34	2	118
Zachodni	35	18	47	1	120
Środkowozachodni	44	13	43	1	170
Środkowy	39	22	37	2	219
Wschodni	46	29	25	0	126
Południowo-wschodni	45	15	37	2	184
Południowo-zachodni	48	21	29	2	201
Wykształcenie					
Podstawowe	53	16	30	1	349
Zasadnicze zawodowe	39	22	38	1	322
Średnie	39	22	38	1	361
Wyższe	33	20	43	4	106
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	33	21	41	5	86
Prac.umysł.niż.szczebla	37	19	43	1	113
Pracownicy fiz.- umysł.	29	32	38	2	57
Robotnicy wykwalifikowani	30	25	45	0	132
Robotnicy niewykwalifik.	37	15	48	0	61
Rolnicy	52	7	41	0	67
Prywatni przedsiębiorcy	42	35	22	1	45
Bierni zawodowo					
Renciści	63	10	26	2	163
Emeryci	68	14	17	0	198
Uczniowie i studenci	7	47	45	1	74
Bezrobotni	25	19	51	5	87
Gospodynie domowe i inni	36	20	44	0	54
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	35	24	40	2	140
Sektor państwowy	37	21	39	3	95
Sektor prywatny	33	26	40	1	289
Spółdzielczość	22	15	63	0	21
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 200 zł	37	19	43	0	181
201 - 325	45	19	35	1	197
326 - 449	47	17	34	1	158
450 - 599	54	19	27	1	155
Powyżej 599 zł	44	21	32	3	255
Ocena własnych war. mater.					
Złe	45	18	36	1	318
Średnie	47	16	34	2	515
Dobre	33	27	39	1	304
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	53	8	37	3	50
Raz w tygodniu	44	20	35	1	618
Kilka razy w miesiącu	45	17	36	1	158
Kilka razy w roku	38	24	36	2	219
W ogóle nie uczestniczy	38	20	40	2	92
Poglądy polityczne					
Lewica	44	22	32	2	226
Centrum	36	22	40	2	325
Prawica	45	19	35	1	346
Trudno powiedzieć	47	16	36	1	240

Tabela 5. Czy na wiosnę na ogół odczuwa Pan(i): 1 - ogólne osłabienie, spadek energii;
2 - ogólne ożywienie, przypływ energii; 3 - Nie odczuwam tego rodzaju zmian (%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	39	35	24	1	1138
Płeć					
Mężczyźni	30	37	31	2	539
Kobiety	48	33	18	1	599
Wiek					
do 24 lat	15	52	33	0	158
25-34	19	49	32	0	202
35-44	38	31	28	2	236
45-54	45	30	22	2	211
55-64	58	30	12	1	144
65 lat i więcej	63	18	15	3	187
Miejsce zamieszkania					
Wieś	42	33	25	1	421
Miasto do 20 tys.	31	35	33	2	129
od 21 do 100 tys.	35	37	25	2	229
101-500 tys.	42	35	21	2	210
501 tys. i więcej mieszk.	42	37	21	0	149
Region					
Północny	40	40	19	1	118
Zachodni	30	28	41	2	120
Środkowozachodni	39	28	32	1	170
Środkowy	38	40	20	2	219
Wschodni	48	46	13	3	126
Południowo-wschodni	48	30	21	0	184
Południowo-zachodni	38	34	26	2	201
Wykształcenie					
Podstawowe	51	25	22	2	349
Zasadnicze zawodowe	32	37	29	2	322
Średnie	38	40	21	1	361
Wyższe	28	42	28	1	106
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	28	43	28	1	86
Prac. umysł. niż. szczebla	40	37	22	1	113
Pracownicy fiz.- umysł.	31	54	14	1	57
Robotnicy wykwalifikowani	26	38	34	2	132
Robotnicy niewykwalifik.	29	36	33	2	61
Rolnicy	51	27	21	2	67
Prywatni przedsiębiorcy	35	43	23	0	45
Bierni zawodowo					
Renciści	58	20	21	1	163
Emeryci	59	23	16	2	198
Uczniowie i studenci	9	62	29	0	74
Bezrobotni	22	39	36	2	87
Gospodynie domowe i inni	40	35	25	0	54
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	32	40	27	1	140
Sektor państwowy	31	46	23	1	95
Sektor prywatny	31	40	27	2	289
Spółdzielczość	30	33	34	3	21
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 200 zł	38	33	27	2	181
201 - 325	39	39	21	1	197
326 - 449	46	28	25	1	158
450 - 599	47	31	21	1	155
Powyżej 599 zł	37	39	23	1	255
Ocena własnych war. mater.					
Złe	46	29	23	2	318
Średnie	41	32	25	2	515
Dobre	29	46	24	1	304
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	43	29	23	4	50
Raz w tygodniu	40	36	23	1	618
Kilka razy w miesiącu	41	32	26	1	158
Kilka razy w roku	37	35	25	3	219
W ogóle nie uczestniczy	36	34	29	0	92
Poglądy polityczne					
Lewica	38	39	20	2	226
Centrum	34	40	25	2	325
Prawica	41	34	25	0	346
Trudno powiedzieć	44	26	28	3	240

Tabela 6. Czy na wiosnę na ogół odczuwa Pan(i): 1 - trudności z koncentracją, skupieniem uwagi; 2 - wzrost sprawności intelektualnej; 3 - Nie odczuwam tego rodzaju zmian

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	29	25	42	4	1138
Płeć					
Mężczyźni	20	28	48	4	539
Kobiety	36	22	37	5	599
Wiek					
do 24 lat	17	34	48	1	158
25-34	14	37	49	0	202
35-44	26	26	44	3	236
45-54	36	17	43	4	211
55-64	33	20	37	9	144
65 lat i więcej	46	14	31	10	187
Miejsce zamieszkania					
Wieś	28	24	44	4	421
Miasto do 20 tys.	27	24	42	7	129
od 21 do 100 tys.	27	26	42	5	229
101-500 tys.	34	26	39	2	210
501 tys. i więcej mieszk.	29	26	42	3	149
Region					
Północny	33	30	35	2	118
Zachodni	29	14	55	3	120
Środkowo-zachodni	26	13	58	3	170
Środkowy	25	26	41	8	219
Wschodni	31	41	26	2	126
Południowo-wschodni	29	23	42	2	184
Południowo-zachodni	31	28	36	5	201
Wykształcenie					
Podstawowe	35	19	38	8	349
Zasadnicze zawodowe	24	27	47	3	322
Średnie	29	29	40	3	361
Wyższe	22	26	49	3	106
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	27	25	44	3	86
Prac. umysł. niż. szczebla	29	27	41	3	113
Pracownicy fiz.- umysł.	23	35	41	1	57
Robotnicy wykwalifikowani	18	29	54	0	132
Robotnicy niewykwalifik.	24	23	45	8	61
Rolnicy	24	29	44	3	67
Prywatni przedsiębiorcy	29	44	27	0	45
Bierni zawodowo					
Renciści	41	16	36	8	163
Emeryci	40	15	34	10	198
Uczniowie i studenci	18	34	47	1	74
Bezrobotni	16	34	48	2	87
Gospodynie domowe i inni	31	15	54	0	54
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	29	27	43	1	140
Sektor państwowy	20	35	41	4	95
Sektor prywatny	23	29	45	3	289
Spółdzielczość	26	20	51	2	21
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 200 zł	22	28	49	2	181
201 - 325	22	22	49	6	197
326 - 449	38	17	39	6	158
450 - 599	34	26	37	3	155
Powyżej 599 zł	31	27	38	3	255
Ocena własnych war. mater.					
Złe	32	22	41	6	318
Średnie	30	22	43	5	515
Dobre	24	32	42	2	304
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	41	23	34	3	50
Raz w tygodniu	29	28	39	4	618
Kilka razy w miesiącu	30	21	42	7	158
Kilka razy w roku	26	20	51	3	219
W ogóle nie uczestniczy	28	19	45	7	92
Poglądy polityczne					
Lewica	24	29	42	5	226
Centrum	23	26	47	4	325
Prawica	34	26	37	4	346
Trudno powiedzieć	33	18	43	6	240